

Sygn. akt II UK 79/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku K. B.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie
o wysokość emerytury policyjnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 września 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt III AUa 1281/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 października 2014 r., III AUa 1281/13, Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji wnioskodawczynie K.B., w sprawie przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie o wysokość emerytury policyjnej, zmienił w pkt I wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 lutego 2013 r. jak i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 4 listopada 2009 r., uznając, że okres służby wnioskodawczynie od dnia 4 stycznia 1965 r. do dnia 26 lipca 1965 r. podlega przeliczeniu wskaźnikiem 2,6% podstawy wymiaru emerytury za każdy rok służby, w pkt II oddalił apelację wnioskodawczynie w pozostałym zakresie, w pkt III orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji, co do oceny charakteru pełnienia służby przez wnioskodawczynię w okresie od dnia 1 października 1962 r. do dnia 31 lipca 1990 r. we wskazanych w informacji Instytutu Pamięci Narodowej organach bezpieczeństwa państwa (k. 17 akt), za wyjątkiem okresu od dnia 4 stycznia 1965 r. do dnia 26 lipca 1965 r. (okres nauki w Wyższej Szkole Oficerskiej im. F. Dzierżyńskiego w Legionowie), wskazując, że w sytuacji prawnej wnioskodawczynie, za każdy rok pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1388), emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 900, dalej: ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy)), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210). Powyższy wyrok zaskarżył w części (pkt II, oddalający powództwo w pozostałym zakresie) skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawczynie, zarzucając naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 15 ust. 1 i art. 15b ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy oraz art. 2 Konstytucji przez naruszenie zasady ochrony praw nabytych i art. 10 ust. 2 Konstytucji przez stworzenie normy prawnej stanowiącej, że emerytura dla funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. może być niższa od 40% podstawy jej wymiaru za podstawowe 15 lat służby. Skarżący zarzucił również naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 i 2 k.p.c., przez „pominięcie w rozważaniach istotnych dowodów mających wpływ na rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny pominął dokumenty Sejmu RP w zakresie odrzucenia poprawki nr 3 w głosowaniu nr 29 na posiedzeniu nr 32 w dniu 19

grudnia 2008 r. do wyżej wymienionej ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. Poprawka ta dotyczyła zabrania ustawową nowelizacją prawa do emerytury 40% po 15 latach służby funkcjonariusza bezpieczeństwa państwa PRL. Poprawka ta została odrzucona przez Sejm - głosujących posłów było 435, za poprawką głosowało 159 posłów; przeciw 266 posłów, wstrzymało się 10 posłów i 25 nie głosowało”.

Pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt II oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego prawa do emerytury policyjnej, ustanowionego w art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy z 1994 r., którym ograniczono emeryturę na podstawie art. 15b ust. 1 pkt 1 tej ustawy, za okres służby w organach bezpieczeństwa PRL w latach 1944-1990, zmieniając naliczenie emerytury z 2,6% na 0,7% za każdy rok tej służby. W ocenie skarżącego, przy takiej interpretacji cała grupa ubezpieczonych byłaby pozbawiona nabytego prawa. Oznaczałoby to także zmianę sposobu naliczania emerytury tej grupie funkcjonariuszy, zmniejszając ich świadczenia emerytalne, nie tylko wskaźnikiem 0,7%, ale także metodą wyliczenia emerytury, czego ustawa nie przewiduje. W ocenie skarżącego uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011 r. (II UZP 2/11), dotycząca tego zagadnienia jest niezrozumiała i nie rozstrzyga tej kwestii jednoznacznie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia

prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, str.51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS - wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5). Tymczasem zagadnienie przedstawione w skardze kasacyjnej, jako problem prawny wymagający rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy ma wprawdzie charakter istotny i jest zagadnieniem ściśle jurydycznym oraz zostało przedstawione w sposób syntetyczny, jednakże nie ma cechy nowości, o którą chodzi w przesłance wymienionej w art. 398⁴ § 2 k.p.c.; i nie wymaga rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Wątpliwość wskazywana przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprowadzająca się do ustalenia wysokości emerytury policyjnej z uwzględnieniem wprowadzonej od dnia 16 marca 2009 r. zmiany zasad obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w organach, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, została już wyjaśniona. Problem wskazany w skardze był przedmiotem rozstrzygnięć sądowych. Przede wszystkim Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r., K 6/09 (OTK-ZU 2012 Seria A 2010 Nr 2, poz. 15) potwierdził zgodność art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Jednocześnie Trybunał stwierdził, że przepis ten nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. Także w uchwale z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, (OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210) Sąd Najwyższy przyjął, że za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 emerytura - stosownie do art. art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu

emerytalnym funkcjonariuszy - wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru, co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia. Tym samym powoływanie się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na niejasność interpretacji omawianych przepisów wskazuje na oczywistą bezzasadność skargi, w której w istocie chodzi o utrzymanie dawnych, korzystnych uprawnień zaopatrzeniowych.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.